

A RÉGI JÓ PEST

A RENDŐRSÉG RÉGI JELENTÉSEIBEN

(26)

POLÓNYI GÉZÁT LEMONDATJÁK

Polónyi Géza kénytelen volt lemondani és Wekerle Bécsben átnyújtotta a királynak Polónyi lemondását. Néhány nap múlva, 1907 február elején, a király igazságügy-miniszterré Gümmer Antalt nevezte ki.

Február 12-én a Polónyi-ügy miatt ismét óriási botrány tört ki. A számvevőségről több akta eltűnt. Kiderült, hogy Hajdu Gyula, a számvevőszék tisztviselője vitte el az iratokat Lengyel Zoltánhoz, aki fénykép-felvételeket készített róluk. Az aktákban természetesen Polónyira nézve kellemetlen dolgok voltak. Hajdu Gyulát letartóztatták, majd amikor Lengyel Zoltán is védelmére sietett és kijelentette, hogy az aktalopás nem pénzért történt, szabadon bocsátották. Hajdu Gyulával alig néhány esztendeje foglalkoztak ismét a lapok. A szerencsétlen embert az aktalopás után elbocsátották a számvevőségtől. Hosszu hányattatás után 1927-ben vendéglőt nyitott a Nádor-utca és Árpád-utca sarkán, a tőzsdepalotával szemben. A vendéglő tönkrement és Hajdu elkeseredésében kiirtotta egész családját, majd fölrohant a negyedik emeletre és leugrott az udvarra.

A Polónyi—Lengyel-pör megindult és éveken keresztül foglalkoztatta a bíróságokat és a nyilvánosságot.

A SZÉP RÓZA A KIRÁLYNÁL

Amikor a király elé került, a meghatottságtól térdreborult és zokogni kezdett. A király jóságosan megsimogatta a haját, bátorította és végül is Wallenstein Róza elmondotta kérését és átnyújtotta a kérvényt. A király a kérvényt az íróasztalára tette és azt a választ adta, hogy az ügyet majd megvizsgálja. Wallenstein Róza erre simét sirni kezdett, leborult a király előtt és könyörgött, hogy azonnal intézze el a legyelmani kérvényt. Ferenc Józsefet a szép, fiatal leány sirása és könyörgése annyira meghatolta, hogy egy óra múlva a leány szálló-lakásán volt az udvari futár, aki az amnesztiát hozta.

Ennek a nevezetes királyi audienciának köszönhető Wallenstein Róza a karrierjét. Tudni kell ugyanis, hogy mielőtt valakit a királyhoz beeresztettek, kioktatták, hogyan kell viselkednie. Nemcsak megmagyarázták,

hanem el is próbáltatták az audienciára me-lével, hogyan hajlik meg, hány lépésnyire áll meg a királytól, mit kell mondani, stb. Wallenstein Rózával ugyanigy történt. A kikötés dacára, mint említettük, a nagy meghatottságtól megfélemedezett az etikett-ről és zokogva borult a király elé.

Az udvarnál hamar híre járt a furesz audienciának és az udvari emberek figyelmét felkeltette a magyar leány. Többen érdeklődtek utána és így került ismeretségbe Wallenstein Róza a kabinetroda több vezető emberével. Megismerkedett többek között Paar gróffal, Ferenc József első adjutánsával. A leány később többször levélben fordult Paar grófhoz, akitől udvarias hangú válaszokat kapott. Ezeknek a leveleknek segítségével elhitette azután, hogy nagyszerű összeköttetései vannak az udvarnál.

RÓZA BÁRÓNÉ LESZ

A nagyravágyó nő címre is vágyott és elvettette magát a züllött Schönberger Béla báróval. Schönberger Béla báró duggazdag arisztokrata családból származott. Huszártiszt volt és rengeteg adósságot csinált. Családjá hosszú ideig fizette az adósságokat, végül is kijelentették, hogy több pénzt nem adnak. Schönberger erre lemondott tisztirangjáról és hogy családját nevetségessé tegye, kocsisnak állt be. A család emiatt végképen szakított vele és a báró elzüllött. Wallenstein Rózát Budapesten hozták össze a züllött báróval. A leány kiöltöztette a lerongyolódott embert és megállapodást kötött vele, hogy a bárónői címért élete végéig el-tartja. Többször együtt élt a báróval, többször különváltak éltek, végül a báró zsarolni kezdte feleségét, mire az kikergette házából.

A koalíciós kormány uralomra jutása előtti időkben volt a most már Schönberger báróné fénykora. Nyolcszobás lakása volt Bécsben és ugyanilyen Budapesten. Mérehtelen hiúságában nyíltan hangoztatta összeköttetéseit és mutogatta a leveleket, amelyeket előkelő politikusoktól kapott.

KOMPROMITÁLÓ LEVELEK

A Nap című lap egyik munkatársa bizalmas barátságba keveredett Schönberger bárónővel. Az újságíró Bécsben meglátogatta

a bárónét és elkérte tőle közlés céljából Polónyi Géza leveleit. Schönberger Róza a leveleket át is adta és az újságíró visszautazott Budapestre. Később a báróné lelkiifur-dalásokat kapott, föl hívta telefonon Polónyit és közölte vele, hogy a leveleket átadta. Másnap reggel A Nap szerkesztőségében megjelent Polónyi Kossuth Ferenc kíséretében és megakadályozták, hogy a leveleket a lap nyilvánosságra hozza. A levelek nem jelentek meg, csak egy esztendővel később, amikor Lengyel Zoltán a híres „Vádolom” című cikket írta. A cikk miatt, mint említettük, óriási botrány tört ki. Schönberger báróné nevétől visszhangzott az egész magyar közélet. Az ostoba, hiu nő, hogy megbámultassa magát, vonatra ült és Budapestre jött. Budapesti pompás lakása a Géza-utcában volt. Amint a rendőrség megtudta, hogy a báróné Budapestre érkezett, 1907 február elsején, mint alkalmatlan idegent, tíz esztendőre kitiltotta Budapest területéről. A kiutasító végzést egy detektív kézbesítette. Schönberger Róza betegségére való hivatkozással huszonnégy óra haladékot kért az elutazásra. A haladékot megkapta. A huszonnégy órát arra használta fel, hogy A Nap szerkesztőségének rendelkezésére bocsátotta Paar gróf és Ottó főherceg leveleit. A Napban a levelek facsimilében megjelentek. A Nap megjelenése után tíz perccel rendőrkordon vette körül a Géza-utcai lakást és felszólították a bárónét, hogy azonnal utazzon el.

TOLONCUTON BÉCSBŐL BERLINBE

Schönberger Róza abban a hiszemben utazott Bécsbe, hogy ott tárt karokkal fogadják és elégtételt kap a budapesti kiutasításért. Bécsben azonban már tudtak Paar gróf és Ottó főherceg leveleiről. A pályaudvaron Schönberger Rózát detektívek várták. Bécsben ki sem szállhatott, és azonnal tovább toloncolták. Így került Berlinbe.

Schönberger báró, aki teljesen elzüllött, hosszú ideig zsarolta a feleségét. Különösen emlékezetes eset volt, amikor a Károly-kör-uti Röser-bazár előtt rálesett a feleségére, pénzt követelt és amikor nem kapott, összeverte a bárónét.

Mikor Schönberger Róza Berlinbe érkezett, megtudta, hogy férje Budapesten, a Rókus-kórházban meghalt. Berlinben aztán megismerkedett gróf Hohenau kapitánnyal, aki feleségül vette. A kapitány halála után Schönberger Róza kártyaklubok látogatója lett, mindenét elveszítette és néhány esztendővel ezelőtt, a legnagyobb nyomorban halt meg.

KORONÁZÁSI JUBILEUM.

1907 június 8-án nagy fényvel és pompával ünnepelték meg Ferenc József megkoronázásának negyvenedik évfordulóját. A király széleskörű amnesztiát adott. A jubi-

láriis ünnepségre megérkezett Ferenc Ferdinánd trónörökös is és az egész országban nagyon megöröültek azért, hogy a trónörökös reggel érkezett és még aznap délután elutazott.

NEMZETISÉGI KÉPVISELŐK OBSTRUKCIÓJA A HÁZBAN.

1907 április 6-án a nemzetiségi képviselők obstrukciót kezdtek Apponyi kul'uszminiszter tanítói javaslata ellen. Április 8-án Vajda Sándor román nemzetiségű képviselő (most Románia miniszterelnöke) az ülésen magyargyalázó verset olvasott fel. Majdnem verekedésre került a sor. Vajdának végül meg kellett követnie a Házat. Június 6-án a horvát nemzetiségű képviselők indítottak obstrukciót a vasutas-javaslatok ellen. A horvát képviselőknek a törvény szerint joguk volt ahhoz, hogy anyanyelvükön szólaljanak fel a képviselőházban. Ezzel a jogukkal azelőtt sohasem éltek. Csak most, az obstrukció alkalmával, jelentették be, hogy jogukkal élve, horvátul fognak beszélni. Zágrábhól horvát gyorsírókat hozattak, akik a beszédeket jegyezték, az elnök mellett állandóan horvát tolmács állt, aki mondatonként fordította le a horvát képviselők beszédét. A horvát obstrukció hetekig tartott. Heteken keresztül minden beszéd így kezdődött:

— Visoki sabore!

Ez horvátul azt jelenti: Tisztelt Ház! A horvát képviselők végre kifogytak a szusz-ból. A javaslat minden egyes pontját, minden mondatát külön-külön szétbonéolták. A témából kifogyva, más terekre kalandoztak el, hogy a beszédidő kiteljen.

Az obstrukció azzal végződött, hogy Rakovszky István, a Ház alelnöke, egymásután tizenöt horvát képviselőtől megvonta a szót, mert nem a tárgyhoz beszéltek. Ezzel az obstrukció véget is ért. A képviselőház nyári szünete után, október 10-én volt az első ülés, amely alkalommal a szociáldemokrata-párt nagy tüntető sétát rendezett az egész városban az általános titkos választói jog érdekében. December 23-án a képviselőházban Wekerle Sándor miniszterelnök összeszólalkozott Polónyi Gézával, a lemondott igazságügyminiszterrel. Az összeszólalkozás következtében párbajt vívtak, de egyikük sem sebesült meg.

Ha panasza,

reklamációja van, forduljon közvetlenül a kiadóhivatalhoz, levelezőlap vagy telefon útján.